

PUHE USKELAN KIRKON SANKARIHAUDALLA 6.12.2014

Kunnioitetut Suomen itsenäisyyden puolesta sodissa kaatuneiden omaiset, kunnioitetut sotiemme veteraanit. Arvoisat, tälle sankarihaudalle itsenäisyyspäivää kunnioittamaan saapuneet läsnäolijat.

Suomi viettää tänään 97 - vuotista itsenäisyyspäivän juhlaa. Kolmen vuoden kuluttua juhlietaan 100 - vuotiasta Suomea.

Perinteisesti itsenäisyyspäivän juhlaan on kuulunut Suomen itsenäisyyden alkuvuosien muisteleminen ja varsinkin talvisodan ja jatkosodan merkityksen ja muistojen vaaliminen.

Suomen lähes 100 vuotiaan historian ja sen itsenäisyyden kannalta merkittävien tapahtumien kertaaminen on tärkeää, koska niin moni Suomen kansalainen haluaa tietää kansalaisuutensa perustan, maan historian kulun itsenäiseksi Suomeksi, mitä Suomi on joutunut tekemään saadakseen ja säilyttääkseen itsenäisyyden. Yhtä merkittävää on myös tietää oman sukunsa, syntymämaansa, asuinpaikkansa tai perheensä historia, sillä niiden tietojen perustalle on hyvä rakentaa oma elämänsä, oma tulevaisuutensa ja oman perheensä.

Itsenäisyyden hinta oli kova, jo ennen vuotta 1917 osa suomalaisista maksoi itsenäisyystavoitteesta hengellään tai joutui muutoin silloisen Venäjän suuriruhtinaskunnan sortotoimien kohteeksi.

Erittäin kova hinta itsenäisyydestä maksettiin talvi- ja jatkosodan taisteluissa Neuvostoliittoa vastaan, jolloin yli 90000 suomalaista menetti henkensä ja yli 200000 haavoittui. Lopulliselle evakkotielle lähti 450000 suomalaista, 11 % kansasta.

Maatamme talvi-, jatko- ja Lapin sodassa puolustaneet, unohtamatta kotirintamaa, elivät hengessä: **KOTI – USKONTO – ISÄNMAA**. Kansa oli valmis yhtenäisenä uhrauksiin itsenäisyytemme ollessa uhattuna.

Yrjö Jylhän runosäe kuvaa sotilaittemme tahtoa:

**”Mitä vannottiin, se pidetty on,
yli päämme kun löi tulilaine;
ja rintamalla tuntomme tuomion
muu kunnia meille on arvoton,
katinkultaa kiitos ja maine.”**

Nykyisin helposti esitettyyn kysymykseen, mitä isänmaa voi antaa minulle, vastattiin silloin; Mitä minä voin antaa isänmaalle.

Kuluva vuosi on ollut monella tavalla meille suomalaisille – ja laajemminkin – suurten tapahtumien merkki ja muisteluvuosi.

Ensimmäisen maailmansodan syttymisestä on kulunut 100 vuotta, talvisodan syttymisestä 75 vuotta ja jatkosodan päättymisestä 70 vuotta. Olemme saaneet viettää maassamme rauhanvuosia, vaikka sekä Euroopassa että varsinkin muualla maailmassa on käyty sotia miltei lakkaamatta.

Saamme olla kiitollisia siitä, että olemme rauhassa saaneet kehittää maatamme, talouttamme, elinkeinojamme, koulutustamme ja kulttuuriamme. Tätä ajatellen muistamme kenraali Adolf Ehrnroothin usein toistamaa lausumaa: **”Suomi on meille suomalaisille paras maa asua.”**

Ja tottahan on, että monilla kansainvälisillä mittareilla mitattuna Suomi on paras tai parhaita maita maailmassa mitä useimmilla elämänalueilla.

Kaikkihan tunnemme ongelmat, joiden keskellä nykyisin elämme. Levottomuudet Ukrainassa ovat heijastuneet myös meille, sekä talouden että politiikan kysymyksissä. Mutta tästä huolimatta olemme yhä eturivissä niin monella elämänalueella.

Äskeiset tutkimukset kertovat myös, etteivät vain meidän koululaisemme ja koululaitoksemme ole huippuluokkaa. Me aikuiset olemme lukutaidossa ja numeroiden käsittelemisen taidossa maailman kärkijoukkoa.

Varsin usein tehtävät arvioinnit sijoittavat Suomen niin ikään yhtä korkealle, kun on kysymys siitä, missä maassa maailmassa on paras asua. Kenraalin ajatus parhaasta on yhä tosi – se on huomattu kaikkialla.

Tämä kaikki, jota edellä kerroin, on merkittävässä määrin meidän veteraanisukupolven saannoksia. Se, että he puolustivat meille vapaan itsenäisen Suomen, he olivat myös sotien jälkeen rakentamassa meille hyvinvointivaltiota, josta voitiin ponnistaa edellä mainittujen saavutusten toteutukseen.

Kiitos kuuluu sotiemme sankarivainajille ja sotiemme veteraaneille, suurin osa jo ovat Viimeiseen Iltahuutoon kutsuttuja kuin myös heille, jotka vielä elävät kanssamme.

Nuoret etääntyvät hiljalleen sotasukupolven perinnöstä. Historian kertomukset ovat painumassa taustalle.

Veteraanien perintö velvoittaa meitä kaikkia.

Veteraanien perintö on kertomus uhrautuvaisuudesta, sitkeydestä, lähimmäisen huomioon ottamisesta, velvollisuudentunnosta ja tulevaisuuden uskosta.

Sitä viedään eteenpäin menneiden sukupolvien uhrauksien tiedostamisella ja niille arvon antamalla. Sotiimme osallistui yli 600000 miestä ja 100000 naista.

Rintamaveteraaneja, joiden keski-ikä on jo yli 90 vuotta, oli keskuudessamme vuoden 2014 alussa noin 32000, noin 19000 miestä ja noin 13000 naista.

Sotainvalideja heistä oli noin 5000.

Arvoisa yleisö!

Sotiemme veteraanien voimavarat eivät ole riittäneet viime vuosien aikana enää hoitamaan itse yhdistyksissään asioistaan, vaan heidän pojat ja tyttäret ovat tarttuneet operatiivisten asioiden hoitoon. Näin täällä Salossakin on tapahtunut. Sotiemme veteraaniyhdistykset loppuvat lähivuosina ja siirrytään uuteen vaiheeseen.

Uskon kuitenkin, että Suomen 100 vuoden itsenäisyyttä juhlitaan yhdistysten olemassa olon aikana, jonka jälkeen eri vaiheissa siirrytään perinneaikakauteen.

Veteraaniväen palveluja kuitenkin jatketaan niin kauan kuin veteraaneja on.

Palveluja tuottavat lähi vuosien aikana olemassa olevat veteraaniyhdistykset ja sen jälkeen perinneyhdistykset.

Perinneaikakauteen siirtymistä on valmistellut Tammenlehvän Perinne liitto, joka perustettiin vuonna 2003 ja sen tarkoituksena on hoitaa ja vaalia Suomen 1939 – 1945 sotien ja niiden veteraanien perinteitä.

Tammenlehvän Perinne liitto on kattojärjestö ja sen asioita hoitavat alueellisten veteraaniyhdistysten muiden maanpuolustusyhdistysten ja kansalaisjärjestöjen muodostama perinneyhdistys.

Perinnetyön valmistelu on jo alkanut. Kaikille Tammenlehvän Perinne liiton jäsenliittojen paikallisyhdistyksille on lähetetty nyt marraskuussa suunnitelma, johon odotetaan vastaukset tämän vuoden loppuun mennessä.

Suunnitelmassa käsitellään kohdennettua perinnetyötä ja käytännön perinnetyötä. Valmistelutyön takaraja on niin, että alueelliset Perinneyhdistykset aloittavat toimintansa vuosina 2017 – 2020.

Perinneyhdistyksen kautta on uuden sukupolven vuoro ottaa ohjaat käsiinsä ja mukautua Veteraanin Iltahuudon viestin sanomaan: **”Lapset ja lastemme lapset, teidän nyt vuoronne on. Hoivatkaa, kohta poissa on veljet. Muistakaa, heille kallis ol maa. Kertokaa lasten lapsille lauluin, himmetä ei muistot koskaan saa.”**

HYVÄÄ ITSENÄISYSPÄIVÄÄ TEILLE KAIKILLE!